č. 23, ročník V.
december 2008

Cena 10,-Sk

INFO РУСИН

ІНФОРМАЧНЫЙ ДВОТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СЛОВЕНЬСКА
INFORMAČNÝ DVOJTÝŽDENNÍK RUSÍNOV SLOVENSKA

З ОБСЯГУ

Жывот в образах З. Осавчуковой-Гапаковой 2
Премєра ПУЛС-у 3
Нашы колядкы з нотами 6-7
Шамброн даколи і днесь 8-9
Русиньскый день 12

ХРІСТОС РАЖДАЄТ СЯ! СЛАВИМЕ ЄГО!

ІСУСОВЕ НАРОДЖІНЯ (ЛУКА 2)

... в тых днях вышов розказ царя Авґуста позаписовати жытелів цілой землі. Тото ся робило першыраз за часів Кірінія, управителя Сірії. Вшыткы ся ішли записати до свого міста. Выбрав ся і Осиф з ґалілейского міста Назарету до Юдеї, до Давідового міста Віфлеєму зато, же быв з дому і роду Давідового, жебы ся записав із своїов женов Марійов, котра была самодруга. Як уж были там, пришов єй час родити. І породила свойого первородженого сына, повила го і положыла до ясель, бо не было про них місце в гостиниці.

В тім краю были пастырі. Вночі перебывали під отвореным небом а на зміну вартовали стада. І ту нараз ся їм зявив ангел Господній і слава Господня їх освітила, та ся барз пострахали. Але ангел їм повідав: *„Не бійте ся! Приношам вам радостну новину, котра буде на велику радость цілому народу! Днесь ся вам у Давідовім місті народив Спаситель, він Хрістос Господь. І то вам буде знак: Найдете повиту дітину положену до ясель.“*

І одразу ся придружыло ку ангелови велике множество небесного войска, котре хвалило Бога: *„Слава во вышнім Богу і на землі мір людям, котрых любить“.*

Ангелы пішли од них на небо, пастырі зачали єден другого посмільовати: *„Подьме до Віфлеєму і попозерайме тоту подію, котру нам Господь явив.“*

Попонагляли ся і нашли Марію, Осифа і дітинку, што лежала в яслях. Як тото увиділи, порозповідали вшытко, што їм было повіджено о дітинці. А вшыткы, што тото слухали, ся чудовали, што їм пастырі розповідали.

Марія чула у собі вшыткы тоты події і роздумовала о них у своїм сердці.

Пастырі ся потім вертали, хвалили і славили Бога за вшытко, што чули і виділи, як їм было повіджено.

Як перешло вісем днів, кедь мали обрізати дітину, дали єй мено Ісус, мено, котре му дав ангел іщі перед тым, як ся зачав в утробі.

ЖЕРТВОВАНЯ ІСУСА В ХРАМІ

Кедь по Мойсейовім Законі вышли дні їх очісчіня, принесли го до Єрусалима посвятити Господу, як то было написано в Господнім Законі: *„Каждый первородженый хлопець мать быти посвяченый Господу!“* – і най принесуть жертву, як повіджено в Господнім Законі: *„Пару герличок або двох голубків.“*

А жыв тогды в Єрусалимі чоловік, котрому было мено Сімеон. Быв то чоловік праведный і побожный, чекав потіху Ізлаїлову і Дух Святый быв у ним. Святый Дух му обявив, же не буде видіти смерть, покы не увидить Хріста Господа. Надыхнутый з Духом Святым пришов до храму і, кедь родичі принесли малого Ісуса, жебы одправили, што каже Закон, взяв го до рук, благословив Бога і повів: *„Днесь, Господи, можеш одпустити слугу свойого по слові своїм у мірі, бо мої очі виділи твоє спасіня, котре-сь прирыхтовав перед тварьов вшыткых народів: світло – народам поганьскым – на просвіщеніє, а Ізраїлови, народу твойому – на славу!“*

Його отець і мати ся чудовали тому, што ся о ним бісідовало. Сімеон їх благословив і повів його матері Марії: *„Но, тот поставленый на пропасть і воскресеніє многых у Ізраїлі: він буде знак, котрому ся будуть многы противити. А і твою властну душу преколе меч, жебы ся одкрыли думкы многых сердець!“*

Там ся нашла і пророкыня Анна, Фануїлова дівка з Асерового роду. Жена была уж барз стара. Зо своїм мужом жыла сім років од свого дівоцтва. Кедь остала ґдовіцов, не одходила од Храму аж до вісемдесятьчетвертого року і служыла Богу день і ніч постом і молитвов. Праві тогды надышла і зачала славити Бога і говорити о ним вшыткым тым, што обчековали ослебоджіня Єрусалиму.

Як вшытко одкончіли по Господнім Законі, вертали ся до Ґалілеї, до свого міста Назарету. А дітинка росла і міцніла, напредуючі в мудрости і Божа благодать была у ним.

ФЕДОР ВІЦО – ІЛЬКО СОВА З БАЮСОВА

Жывот в образах
Зузаны Осавчуковой - Гапаковой

Під таков назвов одбыла ся 11. децембра 2008 в просторах Музея русиньской культуры в Пряшові святочна вернісаж выставы. На вернісаж выставы пришла до музея велика сила людей нелем з Пряшова, Кошыць, але і з Меджілаборець і іншых окресів Пряшівского краю. Вшыткых участників на выставі привитала домашня пані **ПгДр**. **Олґа Ґлосікова, ДрСц**., діректорка Музею русиньской культуры, котра в першім ряді представила малярьку **Зузану Осавчукову – Гапакову** і єй богате ціложывотне малярське діло. Окрем того, О. Ґлосікова розповіла тыж о дотеперь досягнутых выслідках – акціях МРК, але главні о богатых планах і замірах до будучности, о акціях, курзах про молодых, діятельстві про різны віковы катеґорії і збогачованю музея далшыма русиньскыма цінностями.

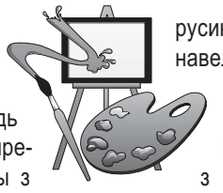

О богатстві малярьского діятельства **Зузаны Осавчуковой – Гапаковой** нас гнедь при вступі до музею пресвідчіли многы плаґаты з дотеперішніх выстав, котры заберають єден з просторів МРК в Пряшові. До стовкы образів - олійомалеб, пастелів скрашлюють сучастны просторы МРК.

На святочну вернісаж пришла нашій малярьці З. Осавчуковій - Гапаковій заспівати і наша русиньска звізда Марія Мачошкова з допроводом Іґора Креты. Із свойов премєров - **Рождественнов колядов**, ся на вернісажі представили молоды штуденты Православной богословецькой факулты Пряшівской універзіты і членове молодежной орґанізації Сіндесмос, котрых в рамках аматерьского театру **Квіт** при **РОС** Приготовила **Теодозія Латтова** в режії **Іґора Латты**. Красныма русиньскыма традіціями навели молоды богословы красну і таємну передрождественну атмосферу. Многы люди з нима вєдно співали нашы красны колядкы.

По культурнім проґрамі ся участници могли спокійно любовати в прекрасных мальбах розмаїтого квітя од вымыслу світа, країнок, портретів. Чоловік меджі такым великым богатсвом малярьской красоты, ся зразу досправды чув як в райскій загороді.

Зузана Осавчукова – Гапакова ся народила 18. септембра 1934 р. в Пінковцях собранецького окресу (бывшого мигалівского окресу). В роках 1953 – 1955 штудовала на Высшій педаґоґічній школі в Пряшові. В 1961 р. скінчіла штудіум на Высокій школі педаґоґічній УК в Братіславі, одбор вытварна выхова і руськый язык. Од 1955 по 1960 рік робила в редакції Дружно вперед а потім і в СПН в Пряшові во функції вытварно-технічной редакторкы. Од 1960 по 1973 рік учіла на Середній педаґоґічній школі КҐ в Пряшові. На основі выгратого конкурзу в 1973 поступила на Катедру вытварной выховы ПФ УПЙШ в Пряшові. Преднашала дідактіку вытварной выховы і вела педаґоґічну практіку. В 1975 р. здобыла тітул ПгДр а в 1981 р. успішні обгаїла кандідатську дізертачну роботу на ФФ УК в Братіславі, чім отримала тітул ЦСц. В 1983 р. была установлена за доцентку про одбор теорія навчаня вытварной выховы. З. Осавчукова – Гапакова была актівнов членков цілоштатной предметовой рады про вытварну выхову при Міністерстві школства ЧССР і ССР. Міністер школства ССР єй в 1985 р. уділив честный тітул **Взорна учітелька**. Єй научно-выскумне і публікачне діятельство было орєнтоване на проблематіку теорії вытварной, естетічной выховы і їх методікы. Членков Словеньской вытварной унії ся стала в 1991 р. Своє богате малярське діятельство присвятила коморній мальбі і кресбі. Єй образы ся находжають в музеях і приватных збірках. За дотеперішні рокы брала із своїма ділами участь на многых колективных (до стовкы) і самостатных выставах дома і за границями. З. Осавчукова – Гапакова жыє у Пряшові, но єй вытварны діла прозраджують, же іншпірації черпать з природного і культурного богатства розмаїтых областей нашой країны.

▲ *На фото зліва малярька Зузана Осавчукова - Гапакова із своїм мужом, дівков і внучков.*

Дорогы чітателі, котры сьте іщі не навщівили Музей русиньской культуры в Пряшові, не думайте довго, а схоснуйте тоту нагоду теперь, кедь окрем іншых цінных експонатів русиньской історії і культуры, увидите і оправдову красу малярьского майстерстава З. Осавчуковой – Гапаковой.

▲ *Молоды штуденты з Православной богословской факулты ПУ выступили на вернісажі з краснов Рождественнов колядов.*

▲ *Погляд на участників выставы в МРК.*

Анна Кузмякова, фото авторкы.

ПУЛЬС - навернутя страченого сына

Під такым назвом ся 11. децембра 2008 в Театрі Йонаша Заборского (ТЙЗ) у Пряшові одбыла премєра „старонового“ ПУЛС-у на челі із його новым діректором **Мґр. Владиміром Марушином, АртД**. А чом старонова премєра? Прихыленці ПУЛС-у добрі знають, же 1. януара т.р. ся одділив од ТАД-у і Уряд Пряшівского самосправного краю зрядив самостатный ПУЛС. Він є його теперішнім зряджовательом (позн. ред. інформовали сьме о тім в ІР ч. 5/2008). Од тогды ся зачала писати нова капітола ПУЛС-у в новых прекрасных просторах, під новов тактовков, застрішіньом, веджіньом... Достаток фактів на то, жебы заінтересованых спреваджало много вопросів: Якый буде ПУЛС по новому? Поможе му одділіня од міцного ТАД-у? Коли буде нова премєра? Буде колектів посилненый о новых професіоналів? Яка буде його орґанізачна штруктура? На многы вопросы істо дакотрым з вас одповіла уж спомняута премєра – **навернутя страченого сына**. Інтерес о ню быв досправды великый, о чім свідчіла до послідного місця заповнена велика сала ТЙЗ. Може зведавость або „голод“ Пряшівчанів по фолклорі притяг таку велику силу людей до театру? „***Фіялочка квіточок, уж ты милый воячок, одам ся за нього аж на другый рочок“***- такы, но і копа іншых співанок дослова розтляпкали публіку. Соловы співачкы ПУЛС-у **Анна Барнова** або молода нова солістка **Маріяна Железна** не таїли при своїм выступі радость із великого інтересу публікы. Новый сценар і режія пасма, напр. як оддаваня невісты, із страшками, бравурны выступіня танечників, солістів, орхестру ітд. творили несподівану красну атмосферу. Думам, же посланя ПУЛС-у на домашній сцені наповнило очекованя многых. Треба повісти, же каждый собі на концерті нашов дашто сердцю близке, хоць не вшытко ся мусило любити, но так уж в жывоті звыкне быти. Про многых выступліня ПУЛС-у было неописателным зажытком, повне русиньскых співанок, традіцій і танця, по котрім наслідовав неконечный аплавз, шоры із букетами квіток і ґратулації... Істо вельо з вас было і такых, котры пришли на премєру із інтересу порівнати выспупліня „нового“ колективу із „старым“. З той нагоды ся вас через нашы новинкы просиме: **Яка была подля вас нова премєра ПУЛС-у, надвязала на традіцію „старого“?** Будеме рады кідь нам напишете вашы погляды, ці уж позітівны або неґатівны, бо і они можуть быти далшов мотівацийов в области умелецькой роботы на благо цілого професіоналного колективу і нас як публіка. Но найглавніше є, ***же ПУЛС дав о собі знати, же є меджі нами.*** Як уж сьме спомнули, новым діректотом ПУЛСУ-у ся на закладі конкурзу в апрілю т.р. став **Мґр. В. Марушин, АртД**. Він про Інфо Русин повів: **Кідь єм наступив до функції діректора, так повім правду, же єм не вірив, же іщі того року приготовиме нову премєру. Колектів мав 40 членів, з того 26 інтерпретів танечной, співацькой і орхестралной части. Їх было потребне доповнити о далшых якостных інтерпретів, котры бы сповняли крітерії на продукцію доброго проґраму, про вшыткы віковы катеґорії. Была то тяжка робота і выбер о посилніня колективу. Моїм цільом не было лем утримати колектів, але главні розшырити. В Умелецькій раді суть люди, котры розумлять професіоналному танцю і професіоналній творчости. Они творять „ґро“ ПУЛС-у і думам, же премєра то потвердила. Доповнили сьме і голосы в хорі, завели дыховы інштрументы до людовой музикы. Будуєме надале новый репертуар, бо не можеме ся успокоїти з тым, же ПУЛС мать єдно або два пасма. Дале твориме репертуар про вшыткы нагоды і жывотны сітуації. Суть то пасма цілосвітового але і коморного характеру, котры інтензівні пробуєме. Днешня премєра быв „мікс“ зо вшыткого нового із нашого репертуару. Но ньов ся лем одштартовала далша презентація нового ПУЛС-у. Нашов повинностьов є приношати уміня на села, міста але і до іншых культурных станків. Хочеме добрі репрезентовати наше місто і край. Хочеме ся просадити і за границями. Нашы менежеры Мґр. Й. Міхалчін і Мґр. Ю. Швантнер ся уж теперь старають о ліпшу пропаґацію, рекламу, жебы ся колектів частіше достав на загранічны заязды, комерчного і фестівалового характеру. Новотов в ПУЛС-і є, же членове не будуть мати через юл і авґуст театралны вакації, бо тогды є фестівалова жатва а колектів не буде на такых акціях хыбити. Вакації од будучого рока будуть мати членове аж восени. Хочеме, жебы ПУЛС быв участником найменше 10 фестівалів за місяц. То суть головны візії до будучна, котры суть уж теперь споєны реалітов.**

▲ *Єдно з пасем нового ПУЛС-у.*

▲ *На нову премєру ПУЛС-у пришла до ДЙЗ велика сила людей.*

Цілковый ефект концерту быв добрый, по котрім ся вела приємна бісіда при погарі вина і смачных лакотинках. Новой премєры ся зучастнило много людей з области культурного, сполоченьского і політічного жывота, як: председа ПСК **МУДр. П. Худік** зо женов, ведуча одбору культуры ПСК **Ева Арвайова**, представителі СТВ, Словеньского розгласу, староста села Хмельова **Бц. Ян Железный**, председа РОС **В. Противняк**, член ВВ РОС **Мґр. М. Кереканіч**, бывшый председа ДР РОС **Інґ. П. Дупканіч**, співацька звізда, котра выросла у ПУЛС-і **Марька Мачошкова** і многы іншы.

▲ *Солотанечници ПУЛС-у при пасмі На Николая.*

Також: БРАВО, ПУЛС!

С. Лисінова, фото авторкы

Нашы вірны і русинству душов і тілом одданы активісты зо старолювняньского окресу **Миколай Коневал і Інґ. Ян Допіряк** на акціях вдячні пропаґують і нашы новинкы **Інфо Русин**.

Patria
Slovenský rozhlas 5

Русиньскый проґрам
25. 12. – 31. 12. 2008

25. 12. 2008 – четверь

8.00 - 9.30	Торжественна літурґія. ҐКЦ Кошыці
9.30 - 10.00	Літературна релація. Рождественна приповідка о правді

27. 12. 2008 – субота

15.00 - 17.00	Музичны поздравы
17.00 - 18.30	Радіо молодых. Приповідка Г. Х. Андерсена: Дівчатко з шваблыками
18.30 - 19.00	Літературна релація. М. Закутяньска: Гавай

28. 12. 2008 – неділя

15.00 - 17.00	Музичны поздравы
17.00 - 18.00	Радіомаґазин
18.00 - 18.30	Гітпарада русиньскых народных співанок
18.30 - 19.15	Бісіда кумів – На червену
19.15 - 20.00	Село грать, співать і думу думать, репр.

29. 12. 2008 – понеділок

9.00 - 9.30	Радіоновины
9.30 - 10.00	Музика народности

31. 12. 2008 – середа

9.00 - 10.00	Бісіда кумів, репріза.

Народностно–етнічне высыланя можете чути денно од 8.00 до 10.00 годины. В суботу і в неділю од 15.00 до 19.00, в неділю до 20.00 годины.

Радіо Патрія слухайте на середніх волнах по цілім Словеньску, або на інтернеті http://www.rozhlas.sk/interportal/2007/, по цілім світі.

Од 14. 1. 2008 собі можете Радіо Патрія наладити на середніх волнах:
– Нітра 1098 kHz
– Рімавска Собота 1017 kHz
– Пряшів 702 kHz.

Телефоны: ***русиньска редакція, Кошыці:*** 055 7287426, факс: 055 6226139, продукція: 055 6822945

Русиньске культурно-освітнє общество А. Духновіча в Пряшові на челі з **ПгДр. Ґабрєлом Бескидом** зорґанізовало в МРК у Пряшові 13. 12. 2008 семінар з нагоды 125 років од народжіня **Николая Бескида**, історіка і літератора карпатськых Русинів. На семінарі быв і гость з Мадярьска русиньскый історік **Проф. Михал Поповіч**. **Мґр. Петро Крайняк** на семінарі выступив з темов *Зачаткы пряшівскої єпархії і оцініня єй вызначных особностей подля научных історічных робот Н. Бескида*.

Фото і текст АК

НАВЩІВА ПРЕДСЕДКЫНІ УСТАВНОГО СУДУ СР
ІВЕТТЫ МАЦЕЙКОВОЙ
В ММУЕВ В МЕДЖІЛАБІРЦЯХ (9.12.2008).

Председкыню УССР Іветту Мацейкову витать посланець ВУЦ Інґ. Іван Солей і куратор ММУЕВ Мґр. Мартін Цубяк.

Мґр. Мартін Цубяк, Іветта Мацейкова, Петро Солей і Інґ. Іван Солей.

Текст і фото Др. Михала Бицька.

Гітпарада
русиньскых народных співанок

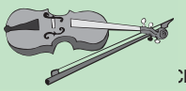

56. коло гітпарады русиньскых народных співанок принесло такы конкурзны співанкы:

1. **Фолклорна ґрупа Шаріш з Пряшова** – ***Заспало дівча***
2. **Людмила Штецова з Меджілаборець** – ***Ці то сивый голуб***
3. **Ярослав Чура зо Строчіна і Павол Феценко зо Свидника** – ***А на горі татарочка***
4. **Михаела Балінтова-Василенкова зо Зубного** – ***Розвий ся мі, розвий***

Новотины:

5. **Сімона Федоркова з Ублі** – ***Не дам ся ті, не дам***
6. **Фолклорна ґрупа Яворина з Торисок** – ***Ей, а яка то добра...***

Вашы голосы про три із шестьох співанок посылайте e-mailom на адресу: kandrac@rozhlas.sk а не забудьте на гесло – Шьпівам собі, шьпівам... На єдного щастливця чекать ЦД.
Потішыть нас і ваша одповідь на опрос: Што є **ПЛАНКАЧ**?“

Уж теперь вас кличеме слухати **Злату гітпараду** в неділю 28-го децембра 2008 і пятницю 1-го януара 2009. В неділю од 18.00 до 18.30 год. а в репрізі в пятницю в часі од 8.00 до 8.30 год.

Як сьме чекали на Ісуска

Не є тому так давно, як єм ся у своїм думаню перенесла до свого дітинства. Завели ня на місце, як сьме колись у бабы святили Рождество Хрістове. Як маленькы діточкы, сьме іщі не розуміли, якый великый вызнам мають тоты свята. Знали сьме лем то, же хтось ся народив – маленькый Ісуско. Было мі смутно а до оч ся мі тисли слызы, кідь мі бабка співала колядку – *Коли ясна звізда з неба выходила*... Найвеце ня моє дітяче сердечко боліло, же маленькій дітинці было зимно і же не мали ани перинку на прикрытя. Барз ся мі жадало їм помочі.

Часом ся мі достало благодати і порозуміла єм смысел того великого свята. Доднесь рада споминам на святочный час Рождества, як з бабиной кухні ся од скорого рана шырили пахоты мачанкы, сливчанкы, пірогів з капустов, фасолі і бобальок. Вірте або ні, не могли сьме ся дочекати, коли будеме тоты доброты їсти, бо од рана і мы діточкы дотримовали приказаный піст. Як ся змеркало, ішли сьме ся омыти до ярку. Трясли сьме ся як осікы, кедь сьме собі мыли ручкы і личка, жебы сьме сіли ку столу чісты. Як вышла перша звізда, зышли сьме ся коло стола, а баба клячучі при свічці, начінала молитвы. По молитві сьме посідали ку столу і в тихости ся призерали, што баба робить. Взяла мед і каждому на чело дала крестік із словами: „жебы тя люде любили як пчолкы мед“. Потім нам дала хліба і часнок, жебы сьме были здравы по цілый рік. І зачали сьме в тихости по кус з каждого їдла вечеряти. Были сьме нелем тихо, але не сміли сьме позерати з облака вон, жебы нас, дівчата, гайник по полю не доганяв. Як сьме довечеряли, іщі раз сьме ся помолили і баба задула свічку. Кедь дым ішов горі, значіло, же ся ціла родина о рік зыйдеме зась. Але як дым ішов ку дверям, значіло, же хтось з родины одыйде на вічный одпочінок. Але мы діточкы, уж сьме были неспокійны, бо сьме были зведавы, ці нам дашто Ісуско приніс. В передній хыжі, де стояв прекрасный стромік, на нас чекали скромны подарункы – папучкы, чоколадка, помаранчі ці орішкы. Веце нам ани не требало, ведь на тото сьме од рана чекали. Святый вечір кінчіли колядници, на котрых сьме довго до ночі чекали. Про каждого быв тот час необычайный.

А як є то днесь?.. Шкода, же ся вытратила краса звыків, на котрых сьме выросли. Стромік сьме наградили умелым, воду з ярку лем водов з водоводу...

Выклады в обходах суть переповнены парадов, місто освітлене, але в нашім сердці тма. З Рождества Хрістового ся зробили свята зимы... Не єм така стара, але дякую своїм старым родичам, але і моїм зато, же до мого сердця внесли любов ку тому, хто нас сотворив і ку тому, хто ся народив зато, жебы мене і каждого з нас спасив. Наш Ісуско. Не забывайме на нього, отворме му нашы сердця, жебы їх запалив огньом свойой ласкы.

Пожегнаны і милостивы свята Хрістового Рождества жычу вшыткым вам.

Аґата Цінґельова, Пряшів

Убляньскы вінчовачкы і колядкы
од Марії Чокиновой

Кедь колядници докінчіли коляду:
Дякуєме вам, пане ґаздо і пані ґаздыньо, за щасливу серенчливу коляду, же сьте нас так ласкаво во свой дом прияли. Най дасть Господь Бог, шо вам потрібно. А нелем вам і вашым дітям і маленькім внукам славити предвічного Бога на многая і благая літа.

Спів:
На многая літа і благая літа,
Пожыти, пожыти, до церькви ходити,
на многая і благая, на многая і благая,
на многая літа. на многая літа.

Вінчовачка од дітей

Вінчуву вам, вінчуву, бо на пецу вріхы чув,,
кебы сьте мі дали покоштовати, будеме вам вінчовати.

Дай вам, Боже, щасливі святкы, доброго здоровя, много худобы: коров, ялувок, коні і теляток, жебы сьте са радовали із своїх дітяток. Нам до кобілкы врішку а невістам велику варішку. Щасливі святкы вінчуєме.

Ґазда одповідать: Дай Боже, і вам доброго здоровя.

Дай вам, Боже (колядка ся співать на мелодію *Коли ясна звізда*)

Дай вам, Боже, дай вам
здоровя доброго,
жебы сьте са дочекали
Рождества другого.

Дай вам, Боже, дай вам,
як єсь давно давав,
жебы са вам новый рочок
ніґда не навновав.

Просиме тя, царю,
небесный владарю,
даруй рочкі щасливыї
вшыткім господарюм.

Просиме тя, Христе,
просиме тя ныні,
даруй рочкі щысливыї
і нашуй країні.

НЕПРАВОМ ЗАБЫТЫЙ

10. децембра т. р. минуло 61 років од смерти а 125 років од народжіня нашого вызнамного історіка, літературознателя, языкознателя, публіцисты, священка і культурного діятеля першой половины 20. ст., доктора філозофії Николая БЕСКИДА (29.6.1883 - 10.12.1947).

Наша верейность о тім великанови русиньской культуры малошто знать. Є неправом забытый, хоць в своїй добі то быв найплоднішый наш выскумник. Його перу належыть высше 11 книжок і множество статей в тогочасній пресі. На жаль, часть його робіт зостала в рукописах, але і тото што вышло є про нас скоро недоступне.

Походив він з вызнамного, широко розголуженого роду Бескидів, з котрого вышло много учітелів, священиків, політіків, правників, лікарів, науковців і іншых высокошколованых людей. Із шырокой плеяды особностей того роду спомяньме холем єдного, а то Антонія Бескида (20.12.1855 – 16.6.1933) правника, політіка, председу Руськой народной рады в Пряшові (1918 р.), делеґата Паріжской міровой конференції (1918 р.), председу Централной руськой народной рады в Ужгороді (1919 р.), котра прияла узнесіня о припоїню Підкарпатьской Руси до нововзникаючой Чеськословеньской републікы. В Ужгороді А. Бескид в 1920 р. заложыв Руську народну банку а в 1920 р. быв вымененый за ґубернатора Підкарпатьской Руси.

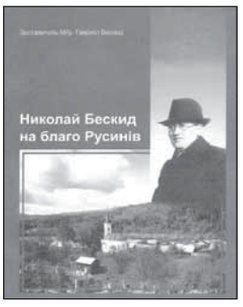

Клуб любителів нашой історії і культуры при Русиньскій оброді в Свиднику на честь той вызнамной особности Русинів – Николая Бескида, зорганізовав 11. децембра 2008 бесіду о його жывоті, о выслідках його научной роботы і концепцій, з котрых выходив. Участникы бесіды, окрем іншого, мали можность видіти і перелистовати дві його книгы „Юлій І. Ставровскій ПОПРАДОВ“, выдану 1929 в Ужгороді і „Karpatorusskaja pravda”, выдану латинков 1932 в США і статю „Историческое прошлое Пряшевщины“ в алманаху „ПРЯШЕВЩИНА“, выданого 1948 в Празі.

До розпаду Ракусько-Угорьской монархії Н. Бескид свої роботы писав по мадярьскы і публіковав в мадярьских журналах а по взнику новой ЧСР лем по руськы. О його професіоналности свідчіть і то, же він уж як 20-річный выдав першу свою научну роботу о історії опатства в Таполці, де доказує його славяньскый корінь іщі до приходу Арпадовців. А в тім самім році быв приятый за рядного члена мадярьского історічного общества. Быв русофілской орєнтації, але його рускость выходила і сплывала з русинством. Быв то великый патріот свого народу і його краю, котрым засвятив вшыткы свої силы глубокому познаню його історії і культуры з цільом дати Русинам фундованый заклад про познаня свого походжіня і історії, як пише о нім доцент В. Хома.

При приправі бесіды нам добрым жрідлом была і книга „Николай Бескид на благо Русинів“ Мґр. Гавриїла Бескида, котрый є сыновцьом Николая Бескида.

(І.Р.)

РАДОСТЬ СЯ НАМ ЯВЛЯЄТ

Moderato

1. Ра - дость ся нам я - вля - єт, Ді - ва Сы - на ра - жда - єт,
я - вля - я - вля - єт ра - жда - ра - жда - єт

не - бе - са, не - бе - са, не - бе - са по - ют,
не - бе - са

а - нге - лы ся у - ди - вля - ют, па - сты - рі - є
а - нге - лы ся по - кла -

по - клон да - ют на - ро - жде - но - му.
ня - ют на - ро - жде - но - му.

2. „Ты, Йосифе старенькый, плаче Ісус маленькый,
/: помагай, помагай, помагай його, :/
чістой Діві колысати, пісню єму заспівати:
– Люляй, Царю наш."

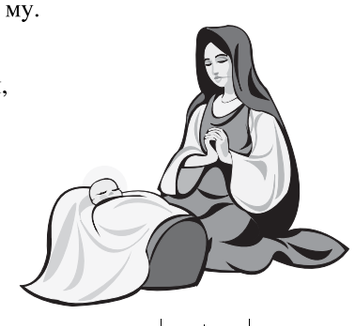

ДИВНАЯ НОВИНА

Commodo

1.Ди - вна - я но - ви - на ны - ні Ді - ва Сы - на по - ро - ди - ла

в Ві - фле - є - мі Ма - рі - я є - ди - на, Ма - рі - я є - ди - на.

2. Не в царской палаті, но между быдляти,
во яскыні, во пустыні, нужно то всім знати.

3. Іста Бога, іста, Марія пречіста,
і раждает, і питает єго, як невіста.

КОЛИ ЯСНА ЗВІЗДА

Moderato

1. Ко - ли я - сна зві - зда на не - бі сві - ти - ла,
2. Як го по - ро - ди - ла, так йо - му спі - ва - ла:

1. Ко - ли я - сна зві - зда на не - бі сві - ти - ла,
2. Як го по - ро - ди - ла, так йо - му спі - ва - ла:

то - ді Па - ні - нка Ма - рі - я Сы - на по - ро - ди - ла.
"Лю - ляй, лю - ляй, Сы - ну Бо - жый, бо я бы уж спа - ла."

то - ді Па - ні - нка Ма - рі - я Сы - на по - ро - ди - ла.
"Лю - ляй, лю - ляй, Сы - ну Бо - жый, бо я бы уж спа - ла."

3. "Почекай, мамочко, хоч єдну годину,
покы Тобі не принесу із раю перину."

4. "Ой, Сыну мій, Сыну, ці бы Ты то зробив,
не минула годинонька, як єс ся народив."

5. "Мамко моя люба, ці бы Ты вірила,
же я створив небо, землю і шытко створіня."

6. "Возьми, Петре, трубу, затруб Пану Богу,
же ся Сын Божый народив, хвала Пану Богу."

Колядкы в музичній обробці
Ш. Ладіжіньского,
перепис нот М. Ґарбера.

НАРОДИЛ СЯ ІСУС ХРІСТОС

Moderato

На - ро - дил ся І - сус Хрі - стос во Ві - фле - є - мі, про - то
за - сі - я - ла я - сна зо - рка на всій все - ле - ній,

во Ві - фле - є Ві - фле - є - мі,
на всій все - ле всій все - ле - ній,

ра - дуй - ме ся, про - то ве - сель - ме ся, же ся І - сус на - ро - див.

2. Он во яслях лежыт красно, як невинятко,
Ісус Хрістос, Спаситель наш, мале дітятко,
прото радуйме ся, прото весельме ся,
же ся Ісус народив.

3. "Ты маленькый, што Ті даме, новорожденный,
од пастыря і от царя обдарованый?
А мы дары не маєме, только Ті заспіваєме:
- Слава во вышніх Богу."

ШАМБРОН – ЙОГО МИНУЛЕ І СУЧАСТНЕ

ПОГЛЯД ДО ІСТОРІЇ І ВЫПИСКЫ З КРОНІКЫ ШАМБРОНА

Село Шамброн старолюбовняньского окресу ся находить в прекрасній природі на севернім боці Левочскых гір, під верьхами Копа, Гырча і Ліміновым потоком, котрый вытікать під Каліґуров.

В 1936 році краль Людовіт І. даровав ученому земанови Якубови, піднотарьови палатіна, залісненый маєток у вышній части Плавніцькой долины, меджі хотарями сел Якубяны, Баєрівці і Плавніца, на котрім выникло село Шамброн. По мадярськы Фекетекут (Чорне жрідло), по німецькы Шварцбрун. Першый документ о селі походить з 1411 року. Тогды го купив шляхтіч Генріх, внук Ріколфа, співвластник брезовіцького панства. Жытелі Шамброна ся заподівали польногосподарьством, хованьом статку, ґарбярством і кожушництвом.

ЛИСТУЮЧІ В ШАМБРІНЬСКІЙ КРОНІЦІ ЧІТАМЕ:

Село Шамброн было 15. февруара 1820 зничене огньом і на памятку тот день святять. В 1850 р. у Шамброні падав такый міцный град, што зничів цілый хотарь села. Дакотры стары люде гварять, же град мав єдно кіло. І тот день посвятили і назвали Дньом града. В 1873 р. напала Шамброн страшезна холера, на котру умерло 42 людей. В 1904 р. село зась выгоріло. Быв такый величезный огень, же копа людей остала без стріхы над головов. Огень запалили факлями зо смолов діти, котры остали через польовы роботы самы дома. Тоды згоріло 50 хыж. 1. авґуста 1914 зачала перша світова война, на котру зо Шамброна наруковало 118 людей. Осмеро з них у войні загынуло. В 1928 р. были на Словеньску і в Польску міцны морозы. В Шамброні 38 ступнів а в недалекій польскій Мушіні аж 44 ступнів. У тім самім році быв в літі такый град, же поничів велику силу уроды. Комісія одгадла шкоду на 4 800 тодышніх корун. При тім граді пришов о жывот і єден молодый чоловік. В 1935 р. были вольбы, в котрых люди волили Републіканьску страну. При списованю людей в 1936 р. ся в Шамброні записало 165 чеськословеньской народности, **564 русиньской** і 15 чуджінців, 708 ґрекокатоликів, 34 римокатоликів, 42 ціґанів і 2 жыдів. У тім році было міністерством школства поволене, жебы ся на школі в Шамброні учіло **в підкарпатьскім языку**. 21. новембра тыж у тім році быв забитый рыхтарів сын **Петро Петрус**, його врага заперли на 30 років до арешту (згодов нагод і сучастный староста Шамброна ся волать **Петрус**). В 1939 р. в шамбріньскій кроніці записано, же в 1831 р. умерло на холеру 72 людей. Хто тоту хороту достав, жыв найдовше 8 днів. Найвеце людей умерло в 1847 році - 206 на холеру а 130 од голоду.

30. септембра 1944 пришли до Шамброна 4 німецькы вояци і нарядили, жебы каждый чоловік од 18 до 60 років ішов копати закопы до недалекого села Кожелец. 12. октобра село обсадили німецькы вояци. В школі ся перестало учіти, бо там была зряджена канцеларія. В каждій хыжі бывало по 4-5 Німців. Люди ходили копати закопы од 7-ой до 16-ой годины а за роботу доставали по 50 корун на день. В януарі 1945 р. Німці одышли зо села, побрали коні і возы, остало лем 2 коні, котры были скрыты в лісі.

В 1945 р. пришли до села фронтовы вояци, котрых ся люде барз бояли. 21.1.1945 закопали в селі 16 канонів і мінометів, котры, як ся озвали руськы Катюшы, зачали горіти. За пару минут была половина села в огню. Люде брали діти і утікали до ліса. Огень зничів 145 хыж зо стайнями і стодолами, 160 коров, 200 овець і іншый маєток До тла згоріла і школа. В тых хыжах, што остали, нашли притулок люде, котры пришли о стріху. Лем на фарі бывало 25 родин. Не было де жыти, ани што їсти. Дакотры люди ся выселили до Подолинця, Ломничкы, Топорца і інде.

ЯК ЛУКАЦКО – КАРАФА СПРОПАҐОВАЛИ ШАМБРОН

Не єдному з нас при споминаню села Шамброн приде на мысель знама співанка *Шьвіть, мішячку* од знамых шамбріньскых співаків **Штефана Лукацка і Янка Карафы**. Они двоє досправды найвеце до того часу спропаґовали своє село шыроко далеко. Правда, добрый хыр і мено Шамброну робив свого часу і фолклорный колектів **СКАВКА** на челі із його довгорічным шефом **Миколайом Бобульскым** і дакотры співачкы, но споминаны парібці (днесь уж кус зрілішы) своїма красныма хлопскыма голосами і прекрасныма співанками досягли такый великый успіх і популярность, же днесь істо ніт Русина, котрый бы не познав село, одкы походять такы парадны співанкы як, *Бодай бы тя, мива, біда тримава, Кед єм ішов попід облак, повідали, же я жобрак, Ой, Ганичко, де єс быва гчера* і копа іншых, котры часто слухаме з радіа або на вшелиякых русиньскых акціях ці при розмаітых ославах. Шамбріньскы дуоспіваци Лукацко – Карафа внесли до русиньского фолклорного кумшту величезне богатство, котре красныма співанками заповнило співник під назвом **ШЬВІТЬ МІШЯЧКУ**, котрый Русиньска оброда на Словеньску (РОС) выдала як свій першый збірник співанок іщі в 1992 р. (є там высше 70 співанок). Не мало зо шамбріньскых співанок ся находить і у фонотеці русиньского высыланя Радіа Патрія в Кошыцях, о чім нас пересвідчує і такый факт, же голосы споминаных співаків не раз чуєме з радіа.

▲ *Славне шамбріньске дуо Ян Карафа і Штефан Лукацко заспівали і на недавній акції - Подякованя за уроду.*

▲ *Погляд на село Шамброн.*

▲ *Красный іконостас в шамбріньскім храмі.*

В 1947 р. зачала оптація до СССР. Подля договору з 10.7.1946 меджі владами ЧСР і СССР ходили по селі аґітаторы ланарити людей на выселіня до тых сел на Україні, одкы одышли волиньскы Чехы. При перевожаню до ваґона ся в закруті на границі під Сивым каміньом вывернуло авто з людми і пятеро з них ся забило – **Катарина Бобульска** (32), **Андрій Гардонь** (18), **Марія Моршнякова** (40) і **єй сын Янко** (18), **Ян Лукачік** (55). Многы люди были ранены.

В шамбріньскій кроніці мож читати і такы факты, же в 1951 р. ся шамбріньскы діти зачали учіти в новій школі по україньскы, в 1954 была заведжена автобусова лінка зо Шамброна до Старой Любовні, в 1960 заведжена електрика, але і таке, же в 1965 р. собі дали шамбріньскы дівчата остричі варкочі, завели до села розглас і много іншых історічных пригод, котры одзеркалюють жывот Шамбрінчанів в минулости і такым способом обогачують його цінну історію.

ЖЫВОТ І ТРАДІЦІЇ ДНЕШНЬОГО ШАМБРОНА

Найдовшу границю мать шамбріньскый хотарь із хотарьом села Якубяны, з нижнього боку сусідить з Плавніцов і Громошом а згоры із Баєрівцями. Днесь у селі жыє 412 людей. В середині села стоїть ґрекокатолицькый храм Спасенія Пресвятой Богородиці з 1872 року. Напроти церькви є фарьскый уряд, котрый од літа 2006 року веде о. **Мартін Крайняк.** В селі є матерьска школка і сельска книжніца, в котрій робить **Мілан Коршняк.** Село мать свій водовод і заведженый плин, в будучнусти планують і каналізацію. Меджі подникательскы субєкты в селі належыть фірма АҐРОКАРПАТЫ, в котрій ся выробляють, пакують і складують вшелиякы сорты чаю і іншы подобны продукты. В селі суть два склепы зо змішаным товаром, дві корчмы і фотбалове гріско.

Навколишня природа Шамброна, котру творять змішаны лісы з перевагов смереків, є як створена на турістіку, ціклістіку, польованя і оддых, але тыж на рыболов, збераня грибів і іншых лісных плодів. Планують зробити і ціклотрасу Торису, котра бы мала вести через Шамброн до Любовняньскых Купелів, котры суть лем 3 км од села. В селі ся находить сіроуглікове жрідло Смердячкы

Уж нашы предкове даколи ославовали завершіня сіных, зерняных робот ці выкопаня бандурок, рунклі і іншой уроды. Хлопі ся звыкли звідовати: - Коли буде олдомаш? – што значіло, же коли буде докошено, пограбано, єдным словом, докінчена польова робота. Може і од стародавных обычаїв ся іншпіровали Шамбрінчане, кедь перед пару (4-5) роками завели у своїм селі красну традіцію - Подякованя за уроду. Тота традіця ся стала про них облюбленов акційов, на котру ся готують і тішать вшыткы жытелі села, од найменшых по найстаршых. Ославы Подякованя за уроду ся роблять в дакотру осінню суботу. Так Шамбрінчане зробили і т. р. - 15. новембра 2008. Акція ся зачала святочнов літурґійов о 14. 00 в містнім храмі, де были посвячены дары землі, як вшелияка овоціна, бандуркы, зерно, хліб і інше. По посвячіню дарів землі ішли люде з церькви до культурного дому, де зачав богатый культурный проґрам. Выступило у ним і славне шамбріньске **дуо Лукацко – Карафа**, Ґрекокатолицькый співацькый хор зо Старой Любовні а молодеж зо Шамброна ся пошыковала і під веджіньом **Івкы Крайняковой** выступила з выдаренов сценков. Дость богата была і томбола, в котрій было 32 цін. А яке бы то было свято уроды, кебы не были повны столы доброт. Было дость про каждого і смачного ґуляшу, котрый наварили дружстевници з ПД в Плавніці. А наконець іщі, як то на селі звыкне быти, порядна танечна забава, в котрій до танця грала музика під веджіньом **Мґр. Янка Бобульского**. Просто забава, за котру патрить красне подякованя Сельскому уряду на челі зо старостом **Інґ. Штефаном Петрусом** і його посланцями **ЮДр. Міланом Щіґуліньскым, Штефаном Гардоньом, Петром Соколом, Міланом Коршняком, Михалом Ярінчіком** і вшыткыма орґанізаторами акції. Уж тераз ся вшыткы тішать на далшый річник своїх облюбленых славности.

Анна Кузмякова,
фото з архіву села Шамброн

▼ *На святі в Шамброні выступив і ґрекокатолицькый хор зо Старой Любовні.*

▲ *Погляд до шамбріньской улічкы..*

▲ *На святі Подякованя за уроду ся зышли вшыткы жытелі Шамброна і бывшы його родаци.*

Зимушнє турістічне лепорело

Ближать ся найкрашы свята рока - Хрістове Рождество, Сілвестер, Новый рік... Час зимушніх вакацій, доволенок. Тоты таємны свята, котры прийдуть до нашых хыж, принесуть пах свічок, рождественых їдел, віфлеємскых колядок, колачів котры ся печуть в тім часі. Тото вшытко суть нашы традіції і з любвов їх утримуєме. Но істо многы з вас тот час присвячують і оддыху в подобі зимушньой турістікы, лижованю і ексурзіям до красной засніженой природы. Вельо раз ходиме по світі, познаваме штось нове а при тім забываме на красы нашого реґіону. Зато ся і мы вертаме до рубрікы **русиньскым реґіоном за турістіков і оддыхом,** через котру преважні тепер, як буде час доволенок, вас хочеме позвати на дорогоцінны і шумны міста нашого реґіону, котры мож навщівити і в зимі. Віриме, же вам буде добрым помічником і провадником.

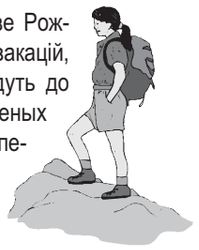

ШТЕФАНЬСКЫЙ ТУРІСТІЧНЫЙ ПОХОД У СТРОПКОВІ.

Місто Стропков ся находить в Низкых Бескидах, ґеоморфолоґічно у Ондавскій верховині. Мать 10 874 жытелів, цілый стропковскый окрес 22 тісяч жытелів. Є окресным містом і про вызнамны русиньскы села як Мікова, Токаїк ітд. Но і у самотнім місті жыють Русины, главні зо затопленых сел теперішньой Домашы. Є популарным центром про оддых, турістіку і шумнов маломістьсков культуров. Найвысшым місцьом Стропкова є гора Баня, яка мать 526 м.н.м і є найпопуларнішым центром про літню і про зимушню турістіку. Праві тій горі є присвяченый і традічный **Штефаньскый турістічный поход,** на якый вас хочеме позвати. Траса є добра про пішу турістіку і лижарьску (на бежках). Штарт є каждый рік на Штефана рано о 10 годині у Стропкові, при Клубі словеньскых турістів Славія. Продовжує ся на Каменець, Потокы, Дуплін аж на гору Баня і назад тов самов трасов до Стропкова. Цілкове перевышіня походу є 450 метрів і мать довжку 15 км.

АРХЕОЛОҐІЧНЫЙ МУЗЕЙ У ШУМЯЦІ

Може собі подумате, же єм ся змылила і пишу о селі, котре не мать нич сполочне із Русинами. Но пересвідчу вас, же то не є то так. О горегроньскім селі Шумяць ся гварить, же є найзаднішым русиньскым селом на Словеньску. Находить ся прямо під знамов Кральовов гольов, окрес Брезно. Уж давна історія наповідать, же селом через валашску колонізацію на север до Польска преходжали Русины. Невелика кількость з них зостала у селі, но з ґенерації на ґенерацію наша русиньска народность там уж теперь практічно не є. Переважно з реґіоналной причіны або асімілації. Но у селі мож іщі тепер, мімо домінантів горегроньской культуры, видіти і русиньскы артефакты і культуру. Прикладом того є **археолоґічный музей в природі – Шумяц,** до котрого вас через нашы новинкы позываме. Належыть ку найвызнамнішым локалітам Горегроня. Од 60-тых років 20 ст. ся там робив археолоґічный выскум. Думка сельского уряду зробити такый выскум была преважно зато, абы ся презентовали перед людьми і турістами выслідкы жывота у тій области. В 1991 році быв **природный музей выголошеный за народну культурну памятку.** Експозіція реконштруованых обєктів є там іщі з молодшой добы желізной. Понукать сіделный дворець із дільнов на выробляня горців, де жыли і творили нашы русиньскы предкы. Дале там мож видіти господарьскы будовы, жертвенну яму, вступны деревяны браны ітд. Суть там єкспозітуры зо середньовіку, главні різбарьского характеру. Вшытко ся находить у прекрасній природі під Кральовов гольов і в часі цілого року можете навщівити єдиный музей такого характеру на Словеньску. Єдным словом атмосфера як створена на рекреацію, познаваня і оддых. При вступі собі можете перечітати, як ся там одбывав спомянутый археолоґічный выскум і факта, котры потверджують, же праві там перебывали нашы русиньскы предкы. Тоту домінанту на Горегроню ся істо оплатить навщівити а притім ся і полижовати на близкых лижарьскых центрах. Іщі єден інтересный факт, при навщіві того реґіону, де чути шумну горегроньску бісіду, є милым дознаньом, як там жытелі знають о Русинах і не таять русиньску ідентіту своїх предків.

▲ *Турісты собі при навщіві музея можуть самы выпробовати як ся даколи выробляли горці.*

▲ *Погляд на сіделный дворець, котрый можете видіти в археолоґічнім музею.*

ДРЄНІЦА - ЛЫСА

Гірьскый рекреачный центер Дрєніца - Лыса є через зимну сезону райом і найнавщівованійшым центром про любителів зимушніх шпортів на выході Словеньска. Лижарьскый центер ся находить у гірскім пасмі Черґов, над селом Дрєніца, сабіновского окресу, приближно 15 км од Пряшова. У селі Дрєніца ся бісідує преважно по русиньскы, но по насилній українізації собі там мало хто із жытелів пише русиньску народность (інформовали сьме о тім в ІР). Спомянутый лижарьскый центер належыть меджі 10 найліпшых на Словеньску. Дві локаліты у центрі Дрєніца і Лыса суть споєны двойсідадловов лановков. Є там 9 лижарьскых влеків про 6000 людей на годину, 16 км трать, механічне засніжованя, можливость вечірнього лижованя, біжецькы траті, скі сервіс. Находить ся там велика кількость готелів, пензіонів, школа в природі і рекреачны деревяны хаты. Можность уквартельованя є аж про 800 людей. По лижованю і турістіці можете одпочінок збогатити в оддыховім ареалі, де ся находять тенісовы і волейбаловы курты, як і скрашлити ся во Віталнім світі, заплавати у 250 м. базені.

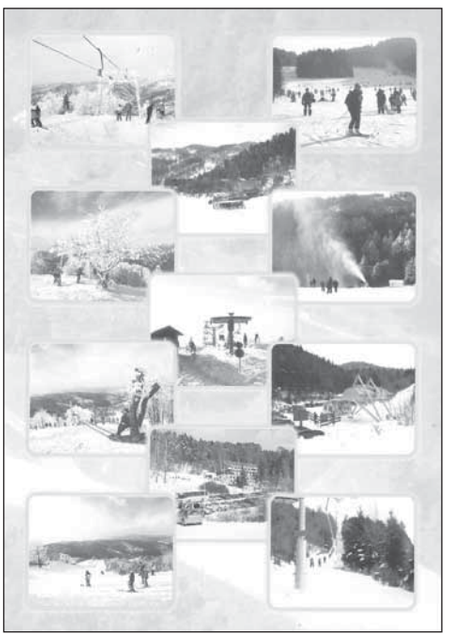

▲ *Можности турістікы і оддыху в Дрєніці - Лысій.*

С. Лисінова, фото авторкы

Агойте діточкы,

Днесь, кідь готую вашу сторінку, так мам того вельо на мысли. Думам на то, же як скоро перешов час а маме ту послідній дванастый місяц в році-**децембер.** Тот місяц істо вшыткы барз любите, бо будете мати довгы зимушні вакації. А нелем зато, децембер є і місяц коли маме найкрашы свята в році. Не знам як вы, але я ся уж тішу на тот предріздвяный рух. Тот ся зачав святом Николая а потім уж прийде Сятый вечур, Хрістове Рождество, Штефаньскы забавы, Новый рік... Но самы подумайте, кілько нас того чекать. Гварить ся, же кедь є Катарина на леді, Рождество буде на болоті. Сама єм в очекованю, як то буде того року, бо дотеперь ніт по снігу ани хыру а леду так само. Но певно вірю, же свята будуть уж конечно поцукрены снігом. Зато, же сніг дотворять іщі красшу атмосферу Рождестава. З той нагоды вас прошу: **Напиште нам, якы зимны шпорты найвеце любите?** А кідь уж ся нам ближать тоты найкрасшы і найтаємнішы свята в році, **намалюйте нам, што бы сьте хотіли, жебы вам Ісуско приніс під єдличку.** Вы, котры походжате з валалу, істо знате і даякы **повіры або чары якы ся колись робили перед святами.** І о тім нам дайте знати а мы вам зато пошлеме шумны Рождествены дары.

Як єм чекала на Николая

У ня дома дотеперь пахне мандаринками і вшыткыма лакотинками, якы мі св. Николай фурт, кідь єм была дітина, приносив. Раз єм так довго на нього чекала а Николая ниґде. Уж єм не знала што робити, та єм пішла попозерати на окно (де были чіжемкы), ці не іде. Не было го, так єм ся роздумала іщі веце попозерати... Но намісто Николая єм мала зламаный палець на руці, бо єм з того довжезного чеканя і зведавости упала з окна. Потім мі моя мама повіла: „*будеш собі уж памятати, же Николай ходить лем ку добрым дітям і приносить дарункы по таймі!*“ Тогды вірила, же собі то буду довго памятати і же буду вецей слухати, но... Є правда, же собі то памятам дотеперь. Але на Николая і Ісуска єм дале чекала, але намісто окна, при дверях, бо єм знала, же там уж не можу упасти. Тото суть мої споминаня, а хоць єм мала болячій палець, знам, же децембровы свята, якы ся зачінають святым Николайом суть ничім ненаградительны.

Мої дорогы, вінчую вам пожегнаны свята, котры суть за дверями. Будьте спокійны, здравы і любены од тых, котрых любите вы, але не забывайте і на тых, котрых не мате барз в ласці. Бо Рождествены свята суть святами любви і міру. Під строміком най найдете то, по чім прагне ваша душа і сердце. Но найвеце собі ціньте душевны дары. Тримам вам пальці, жебы вам вшытко ішло як на файнім снігу і тішу ся на вас в Новім році 2009.

Ваша Сілвія

1. задача

Поможте медвідьови, жебы до Рождественых свят стигнув однести письмо на поларный остров. Дорожку вымалюйте зеленов фарбічков.

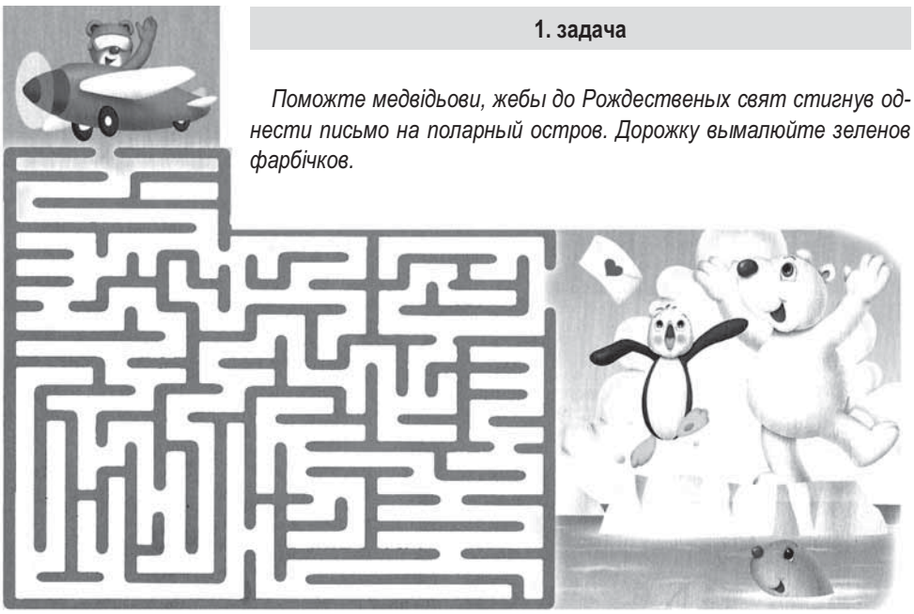

2. задача

На рисунку видите дарункы і цілу щастливу родинку. Напиште нам, хто якы дарункы дістав під єдличков. Каждому патрить такый дарунок, на яку букву зачінать його мено. То значіть: мама дістала дарункы, якы ся зачінають буквов „,м“, отець „о“, Катарина „ к“, а Алекс „а“.

3. задача

Назвы нашых русиньскых сел ся нам якось помішали. Вашов задачов є нам написати цілу справну назву села.

Тихый	**Седлиця**
Красный	**Комарник**
Нова	**Поток**
Шаришске	**Брід**
Нижній	**Ястрабє**

4. задача

На образчіку видите двох лижарів. Нараз обоє выштартують, але до ціля прийде з них лем єден першый. Знате котрый і чом? Наповім вам, каждому вызначте дорожку меджі бранками і одповідь ся дізнате.

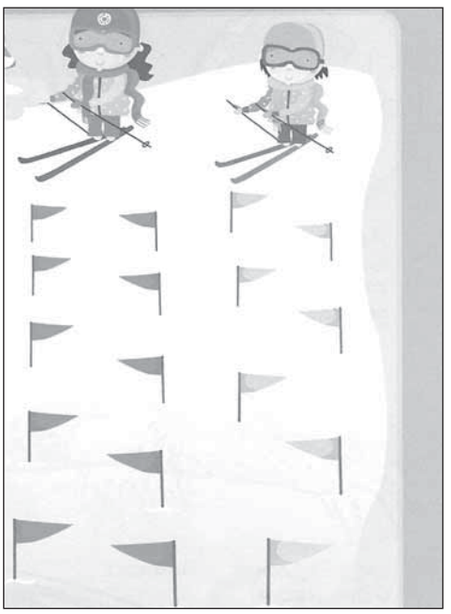

Позываме на русиньскы акції і выставкы

Пряшів

Апостол Павол і мала Азія

Під таков назвов была славностні одкрыта выставка **Й. Е. Монс. ТгДр. Яном Бабяком СЙ, ПгДр.**, архієпіскопом і метрополітом Пряшівской ґрекокатолицькой архіієпархії на Словеньску 9. децембра 2008 в просторах Ґрекокатолицькой теолоґічной факулты ПУ в Пряшові. Выстава є одкрыта із нагоды выголошіня **Року святого Павла (**28. юн 2008-29. юн 2009) і реалізованой Сіноды єпіскопів о Божім слові в Римі. Автором фотоґрафії є Е. Сатлер, куратор Доц. ТгДр. Й. Лещіньскый, ПгД. Выставка буде одкрыта **до 31. януара 2009.** Сучастьов акції є і одборный выклад о ділах , каждый день од 13. до 16. год. Вступ вольный!

Дня **18.12 2008 о 16. год. в Анны Ґайовой ґалерії** (АҐ ґалери) буде святочна вернісаж выставы членів сполку КОПА, під назвов **Рождественый салон**. Діла авторів будуть выставлены у АҐ ґалери на Главній ул.66. аж до кінця януара 2009, каждый понедільок, середу і пятницю од 13.-16. годины.

Стара Любовня

На традічный **Віфлеємскый вечір** Старолюбовянщіны вас позывать МО РОС у Старій Любовні на челі із председом Штефаном Зимом. Акція ся одбуде **19. децембра 2008 о 18. год**. в аґрокомплексі КОМЕКО. До русиньской хыжы, яка є сучастьов просторів аґрокомплексу, вас щіро позывають орґанізаторы і сполуорґанізатор КОМЕКО, Інґ. Николай Корманик.

Земплін шьпіва на коляді з Гачурами

На святочный Віфлеємскый проґрам **15. річника фестівалу народной співанкы під назвом Земплін шьпіва на коляді з Гачурами** вас позывать: Русиньска оброда на Словеньску, Пряшівскый самосправный край і Обчаньске здружіня ФК Хемлон Гуменне. Найліпшых інтерпретів із фестівалів Земплін шьпіва як і лавреатів Співів мого роду можете **видіти 21. децембра 2008 о 11 год. в КД Удавске і о 15, 30 год на Споєній школі в Сечовцях**. Далшыма сполуорґанізаторами акції суть: Вігорлатьскый освітній центер Гуменне, Матіца словеньска, Місто Снина, Споєна школа і Обчаньске здружіня Сечовчан, Приватна умелецька школа Талент-УМ Мігалівці і Центер вольного часу Дуга Гуменне.

Габура

28. децембра 2008 ся в салі КД в Габурі меджілаборецького окресу одбуде **Віфлеємскый вечір.** На рождестевены традіції і колядкы Святого вечера вас позывать МО РОС у Габурі на челі із председкыньов Емілійов Ґубовов. Сполуорґанізаторами акції суть РОС і ФК Габурчанка.

Гуменне

28. децембра 2008 о 16 год. ся у Містьскім культурнім центрі Гуменне одбуде концерт Обчаньского здружіня ФК Хемлон Гуменне під назвов **Тогды і днесь.** Як гості ся представлять СҐ Гачуре, НМ Соколей, Тріо Маґуровых, солістка Лівія Густякова і много іншых інтересных гостів.

Інформації спрацовала С. Л

Rusínska obroda na Slovensku dáva na známosť

Drahí naši Rusíni, nezabúdajte na svojich rodákov a svoje korene aj pri podávaní daňového priznania. Z toho dôvodu vám všetkým oznamujeme, že naše Občianske združenie – Rusínska obroda na Slovensku, bolo 27. 11. 2008 v Notárskom centrálnom registri určených právnických osôb registrované pod spisovou značkou NCRpo 2988/2008 na prijímanie do 2% (dvojpercentného) podielu dane.

Rusínska obroda na Slovensku, Levočská 9, 080 01 Prešov
Č. ú.: 2660718084/1100
IČO: 17151074, DIČ: 2021225910

Уж теперь вам вшыткым од щірого сердця дякує Русиньска оброда на Словеньску – возродителька і хранителька ідентічности і культурного богатства Русинів на Словеньску.

Коли буде Русиньскый день?

Вызначны історічны праздникы або факта мають свою історію записану памятным дньом. Мы Русины сьме рівноцінов народностьов із майорітов нашой словеньской сполочности. Зато і Выконный выбор РОС на своїм послідним засіданю обговорив вопрос Памятного дня про Русинів. В навколитых штатах, де жыють Русины, мають уж всяды свій памятный день. Чом і мы бы сьме не могли мати свій день? Віриме, же і вдяка вам ся в близкій будучности будеме пышыти своїм праздником. Пропонуєме 5 варіантів, з котрых выберете єден, якый є подля вас з історічного погляду про Русинів найважнішый або собі заслужыть быти памятным дньом. Свої пропозіції нам пошлите на адресу редакції Інфо Русина, або на мейлову адресу: **rusinska.obroda@kryha.sk**. до кінця януара 2009 р. Тот варіянт, котрый буде мати найвеце голосів, ся стане **Русиньскым дньом на Словеньску.** Позн. редак. пропонованы дні не суть писаны подля важности, але подля датуму.

Кресба Михал Бицько

- **23. апріль** - 23. 4. 1803 день народжіня Александра Духновіча.
- **10. юн** - в днях 10-12 юна 1933 ся одбыли першы Дні русиньской культуры у Пряшові, через якы быв одкрытый памянтник А. Духновіча перед будовов Ґрекокататолицькой Богословской Семінарії на Намістю леґіонарів, теперь є там ДЙЗ.
- **12. юн -** 12. 6. 1848 ся одбыв першый Славяньскый зязд в Празі. Тогды было Гурбаном передложене меморандум, в боді 1 была першыраз пожадавка узнаня Словаків і Русинів за свойбытный народ в рамках узнаня мадярьской влады. Тым ся зачав бой о народне оброджіня Словаків і Русинів.
- **27. октобер** - 27.10.1968 быв приятый Уставный закон ч. 144- узнаня русиньской народности.
- **18. новембра -** 18.11.1918 были надрукованы першы новинкы про Русинів під назвом Голос Русиньского народа.

С. Л.

InfoРусин. Vydáva Rusínska obroda na Slovensku. Realizované s finančnou podporou MK SR – program Kultúra národnostných menšín 2008. **Poverená funkciou šéfredaktorky**: Anna Kuzmiaková, redaktorka Silvia Lysinová. **Grafická úprava:** Róbert Vico. **Adresa redakcie**: Rusínska obroda, InfoRusín, Levočská 9, 080 01, Prešov. Tel.: 051/772 28 89, 051/748 27 75, 051/748 27 76, e-mail: rusinska.obroda@kryha.sk, toto číslo nájdete i na www.rusyn.sk. **Predplatné na rok:** 200,- Sk, do európskych štátov: 350,- Sk, do mimoeurópskych štátov 30 $, číslo účtu: 2660718084/1100. **Výroba**: ADIN, s. r. o., Prešov. **Registračné číslo**: MK SR 3158/2004. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciame. Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor. Inzeráty, reklamy, sponzoring preberáme v redakcii Info Rusín, Prešov (budova Daňového úradu). Toto číslo vyšlo v náklade 2000 kusov.

Rusínska obroda-Info Rusín
Levočská 9
080 01 Prešov 1
„PbZ“
4/2007/RPC PO

Platené v hotovosti
080 03 Prešov 3